

*Ба Шурои диссертациони 6D.K0A-004
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, маҳалаи Буни
Ҳисорак, шаҳраки донишҷӯён.
бинои таълимии №8, синф. 102)*

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Муҳаммадзода Қомӣ Абдурахмон дар мавзуи « Рушди механизми ҳамкориҳои минтақавӣ дар соҳаи об (дар заминаи маводҳои кишварҳои Осиёи Марказӣ)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 5.2 - Иқтисодиёт (5.2.21 - Иқтисодиёти ҷаҳонӣ) пешниҳод шудааст.

Авореферати пешниҳодшудаи Муҳаммадзода Қомӣ Абдурахмон ба масъалаи муҳими назариявӣ ва амалии иқтисодиёти ҷаҳонӣ - ташаккул ва рушди механизми ҳамкориҳои минтақавӣ дар соҳаи истифода ва идоракунии захираҳои оби фаромарзӣ бахшида шудааст. Дар шароити ҷаҳонишавии муносибатҳои иқтисодӣ, шиддатёбии мушкилоти экологӣ ва афзоиши вобастагии мутақобилаи давлатҳо, масъалаи ҳамгирии захираҳои табиӣ, аз ҷумла захираҳои об, дорои аҳамияти стратегӣ мебошад.

Муаллиф дуруст таъкид менамояд, ки дар минтақаи Осиёи Марказӣ захираҳои об дорои хусусияти фаромарзӣ буда, истифодаи онҳо берун аз доираи механизмҳои ҳамоҳангшудаи байнидавлатӣ ба ихтилофоти иқтисодӣ, экологӣ ва геосиёсӣ оварда мерасонад. Тағйирёбии иқлим, камшавии пирахҳо, афзоиши аҳоли ва талабот ба неруи барқ масъалаи амнияти обию энергетикиро ба яке аз унсурҳои муҳими амнияти миллии ва минтақавӣ табдил додааст.

Аз ин рӯ, таҳқиқи заминаҳои назариявӣ ва институтсионалии ҳамкориҳои минтақавӣ дар соҳаи об аз нуқтаи назари иқтисодиёти ҷаҳонӣ дорои аҳамияти илмӣ мебошад. Мавзуи интихобшуда ба бандҳои шиносномаи ихтисоси 5.2.21 – Иқтисодиёти ҷаҳонӣ, аз ҷумла масъалаҳои ҳамгирии

минтақавӣ, вобастагии байналмилалии иқтисодӣ ва проблемаҳои глобалии экологӣ мутобиқат менамояд.

Дар автореферат дараҷаи таҳияи масъала дар асоси таҳлили корҳои олимони ватанию хориҷӣ, гузоришҳои СММ, Бонки Ҷаҳонӣ ва дигар ниҳодҳои байналмилалӣ баррасӣ гардидааст. Муаллиф равишҳои системавӣ, институтсионалӣ ва муқоисавиро истифода намуда, механизми ҳамкориҳои минтақавиро ҳамчун маҷмӯи унсурҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ, ташкилӣ, иқтисодӣ ва иттилоотӣ таҳлил мекунад. Методологияи таҳқиқот ба принсипҳои таҳлили иқтисодӣ, муқоисаи байналмилалӣ, моделсозии концептуалӣ ва умумисозии мантиқӣ таъяс мекунад. Ин имкон додааст, ки масъала на танҳо аз нуқтаи назари ҳуқуқӣ, балки ҳамчун падидаи иқтисодии фарогир баррасӣ гардад. Муаллиф кӯшиш намудааст, ки механизми ҳамкориҳои минтақавиро ҳамчун низоми бисёрҷаҳаи миллӣ, минтақавӣ, байналмилалӣ шарҳ диҳад, ки ин равиш ба назарияи муносири ҳамгирии иқтисодӣ мувофиқат мекунад.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқот дар ғанигардонии назарияи ҳамгирии минтақавӣ ва иқтисодиёти захираҳои табиӣ ифода меёбад. Муаллиф муносибати комплексиро ба масъалаи об ҳамчун омилӣ рушди иқтисодӣ ва суботи геоиқтисодӣ пешниҳод менамояд. Аҳаммияти амалӣ дар имконияти истифодаи натиҷаҳои таҳқиқот ҳангоми таҳияи стратегияҳои миллӣ ва минтақавӣ, тақмили қонунгузориҳои соҳаи об ва ташкили механизмҳои нави ҳамроҳангсозии байнидавлатӣ зоҳир мегардад.

Дар баробари муваффақиятҳо дар автореферат баъзе камбудҳои ҷузъи низ ба ҷашм мерасанд:

1. Баъзе хулосаҳои назариявӣ хусусияти умумӣ доранд, ба ғоидаи қор мешуд, ки саҳми муस्ताкими муаллиф дар онҳо ба таври равшан ҷудо қарда мешуд.

Боёд қайд қард, ки камбудҳои зикргардида хусусияти тавсиявӣ дошта, ва ба мазмуну мундариҷа, натиҷаи назариявӣ, методию амалии диссертатсия дар маҷмӯъ автореферати диссертатсияи Мухаммадзода Ҷомӣ Абдурахмон таъсири назаррас намерасонанд.

Хулоса, автореферати диссертатсияи Мухаммадзода Ҷомӣ Абдурахмон дар мавзуи «Рушди механизми ҳамкориҳои минтақавӣ дар соҳаи об (дар заминаи маводҳои кишварҳои Осиёи Марказӣ)» ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдории диссертатсия ва автореферати диссертатсия (қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 март соли 2021, № 3) ҷавобгу буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2 - Иқтисодиёт (5.2.21 - Иқтисодиёти ҷаҳонӣ) сазовор мебошад.

**Д.и.и., и.в.профессори кафедраи соҳибкори
ва иқтисодиёти соҳавии Донишгоҳи
байналмилалӣ сайёҳӣ ва
соҳибкориҳои Тоҷикистон**

Одиназода К. С.

Дурустии имзои д.и.и, и.в. профессор Одиназода К.С. - ро тасдиқ мекунам

**Сардори раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси Донишгоҳи байналмилалӣ
сайёҳӣ ва соҳибкориҳои Тоҷикистон**

Ҷураев Ш.Н.

Суроғаи муассиса: 734055, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кӯчаи Борбад, 48/5, Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкориҳои Тоҷикистон
E-mail: @iutet.tj Телефон: +992(37) 234-88-02, + 992(37) 234-88-24.

Сана 27.03.26